

1931

ZBUDOVÁNÍ POMNÍKU

Brzy po válce vznikla v obci myšlenka postavit 13 padlým a zemřelým občanům důstojný pomník. Myšlenka tato nebyla však ihned uskutečněna a místo pomníku postaven na „Dvořisku“ v r. 1923 kamenný kříž nákladem 5000 Kč.

Až teprve v 11. roce samostatnosti (r. 1929) ustavilo se a počalo pracovat. „Družstvo pro postavení pomníku padlým“ s předsedou Frant. Janošíkem starostou obce, jednatelem Janem Kadlcem a pokladníkem Vincencem Argalášem č. 3. Členy družstva jsou téměř jen příznivci strany soc.-dem., příslušníků strany republikánské a lidové v něm není a proto nadšení pro tuto věc nebylo všeobecné (poznámky z r. 1929).

Zvolené místo u mostu při vtoku mlýnského potoka do potoka hlavního bylo by místem nejvhodnějším, kdyby pozadí bylo vzhlednější a pohled na pomník nerušilo. Příhodnějšího místa však v obci není. Také způsob, jakým se získávají peníze na pomník jest naprosto nedůstojný a zavržitelný. Velmi často jsou pořádány obyčejné tancovačky (v r. 1929 bylo 18 tanečních zábav, z nichž jen 2 netančeny na pomník) při nichž jistě ani dospělí tím méně mládež mravně nezískají a jejichž výtěžek obyčejně žádný ve většině případů. Tak jest utrpení a památka padlých hrdinů spíše tupena. Oba učitelé a zajisté i více občanů – zavrhovali tanec jako prostředek k získání části peněz na pomník, jejich hlasu nebylo však dbáno a proto se pomníkové akce nezúčastnili. Ježto všechn zájem v první době obrácen byl jen k tomu, jak vyzískat potřebný obnos – 10 000,- Kč – trpí všechny jiné podniky (poznámka 1930).

Začátkem letošního roku zakoupen pomník od sochaře V. Semeráka v Olomouci za značný peníz 12 000,- Kč; (obec upsala 3000 Kč pro případ, že by „Družstvo“ nesehnalo dostatek peněz) celého tohoto obnosu nebylo však třeba, ježto byl jinak zaopatřen. Obecním nákladem byl vyzděn pouze břeh u potoka před pomníkem a upraveno místo.

Slavnost odhalení pomníku konána dne 5. července. Protektorát přijal zemský vojenský velitel generál Vojezechovský, slavnostní řeč pronesl poslanec Hausmeister z Prahy. Před začátkem slavnosti konán vesnicí mohutný průvod v němž kráčely školní děti, legionáři, pěvecký odbor Sokola ze Slavičina, hasiči místní, sbory hasičské ze Šanova, Hrádku a Divnic, hudba ze Slavičina a velmi četné občanstvo místní i z okolí. Po proslovu poslance pronesl pietní vzpomínku padlým řídící učitel, žáci obou tříd přednesli básně a zapěli příléhavé písně. Program doplněn velmi pěkně secvičeným mužským pěveckým sborem Sokola slavičinského a tamější hudbou. Nato proslovem pokladníka „Družstva“ Vincence Argaláše – jenž poděkoval všem dárcům za podpory a dary – předán pomník obci do rukou starosty Fr. Janošíka, jenž doporučil jej ochraně a péči občanstva a učitelstva.

Slavnosti přálo i počasí, ač hrozil každým okamžikem déšť. Účast byla vzdor tomu velmi slušná i při zahradní slavnosti, již odhalení skončeno. Hrubý příjem činil více než 4000,- Kč, čistý příjem 2423 Kč. Družstvu zůstal celkem malý dluh (asi 900 Kč).

/váha 5.000 Kg/ Pomník sám jest velmi pěkný, mramorový, čtyřsloupový s trojitou deskou nahoře pod níž umístěno poprsí presidenta Masaryka. Na postranních deskách jsou vyryta jména 13 padlých a zemřelých, na přední desce věnování:

„Hrdinně padlým vojínům poslední naše čest! Životy vlasti své jste dali, svobody jste se však nedočkali.“

Větší dary: dvojí sbírka v obci 2206,60 Kč, sbírky příležitostné 354 Kč, zábavní podniky 3000,60 Kč, sbor dobrovolných hasičů v Rokytnici 1000 Kč, krajané z Ameriky 1066 Kč, Rolnická záložna ve Slavičíně 300 Kč, občané z Hrádku 135 Kč, Jar. Smolinka, dřívější nájemce rokytenského dvora 256,50 Kč, Frant. Janáček, majitel pivovaru v Uh. Brodě 300 Kč, Lambert Wichterle, továrník v Prostějově (Slavičín) majitel 71 ha lesa v katastru obce Rokytnice a dřívější majitel dvora (200 měřic) 100 Kč, akciový pivovar v Přerově 50 Kč, od občanů mimo obec 215 Kč.

POLNÍ MŠE

Dne 29. srpna sloužil slavický farář dp. Jan Horák polní mši u kříže pod lipami.

POVODEŇ

Dne 30. srpna o 6 hod. ráno stihla naši obec povodeň, jaké není zde vůbec pamětníka. Toho dne strhla se hlavně nad Šanovem směrem na Koňskou průtrž mračen, spousty vody hrnuly se Šanovem, podemlely tam jedno obytné stavení, sebraly kus silnice a unášely vše co stálo v cestě: drůbež, trámy, dřevo, keře i stromy. V Rokytnici odnesla voda mlýnský stav, zaplavila náves od horního mostu až po Škubníkovu stodolu, podemlela a odnesla část okresní silnice u domku Štěp. Sucháčka, strhla lávku před obchodem Lud. Mudráka, vznikla do dvorů i sklepů domků při silnici ležících a valila se silnicí přes Škubníkovu zahradu a Rovnice k Jestřabí. Sebrala z polí ornou půdu (Nadpříkopy, Záhumenice, Předloňskou) a okopaniny, nejvíce zpusťovala regulační stoku (vymlela břehy, vyrvala dlážděné dno, odnesla drnové obložení břehů (oprava stoky vyžádala si nákladu 20000 Kč) a poškodila silně odvodňovací práce. Voda opadla za 2 hodiny. Zůstaly po ní spousty nánosů, bláta, kamení a šutru, keřů s kořeny, trámy, palivové dřevo aj. Na Rovnicích sbírali pak majitelé hlávky zelí, řepu, zemáky, dřevo aj. Nános v řečišti před mostem na návsi byl téměř zvýše silnice. Přívalem vod byly postiženy obce Šanov (z části Hostětín), Rokytnice, Štítina a Sv. Štěpán. V hrádku nepršelo. (referáty „Lidových novin“ a „Lidového deníku“ přiloženy).

Soc.-dem. poslanec Jáša podal ve sněmovně, na zakročení místních organizací soc. dem. interpelaci, již žádána rychlá úprava a regulace potoka v Šanově a Rokytenky a neodkladná pomoc postiženým. (výtisk interpelace přiložen). Do konce r. 1931 pomoc nebyla sjednána.

VOLBY DO OBCÍ

Koncem r. 1931 vypršelo čtyřleté období pro obecní volby. Nové obecní volby konány dle vládního nařízení 27. září. Ve voličských seznamech zapsáno 330 voličů, zúčastnilo se 309, platných hlasů 308, jedna obálka prázdná. Volební číslo 20.

Tentokráte kandidovaly 3 strany: soc.-dem., republikáni a lidovci. Obdrželi soc.-dem. 153, republik. 103, lidovci 52. Republikáni a lidovci se sdružili pro zbytek hlasů.

Mandáty: soc.-dem. 7 zbytek 13 hlasů

republik. 5 zbytek 3 hlasy

lidovci 3 (třetí na zbytek 12 + 3)

Proti posledním ob. volbám (1927) mají soc.-dem. o 2 hlasy, republikáni a lidovci o 23 hlasů více (v r. 1927 spojení rep. a lid. 132 hlasů). Největší přírůstek zaznamenávají republikáni: v r. 1928 do okres zastup. 76, do posl sněmovny v r. 1929 85, v obecních volbách letos 103 hlasy, lidovci 40,52,52.

VOLBA STAROSTY

Vykonána 16. listopadu o 20 hod. za předsednictví vrchního rady okresní polit. správy E. Peduzziho. Zvolen z plena 9 hlasy z 15 Jan Goňa č. 8 (rep.) místostarostou Vincenc Argaláš č. 3 (soc.-dem.) v užší volbě 9 hlasů. Při prvním hlasování obdržel Karel Peléšek (lidová) 7 hlasů, Vinc. Argaláš 4, Frant. Janošík, (dosavadní starosta) 4 hlasy. Radními zvoleni: Jan Škubník, rolník č. 21, (rep.) Vinc. Kovařík, rolník (lid.), Jan Kadlec, trafikant (soc.-dem.), Karel Barbořík, domkař a tesař (rep.)

ČINNOST KULTURNÍ

Odbor N. J. sehrál opět 2 divadla s dospělými a 1 divadlo pro mládež společně se žáky. Čistým výtěžkem jest splácen dluh za jeviště v Rol. záložně ve Slavičíně. Návštěva divadel jest poněkud slabší vlivem těžších hospodářských poměrů rolníků i domkařů. Vzdor tomu možno však vždy počítati s návštěvou určitého kádru milovníků divadla. Průměrná návštěva 80 osob. Velmi schopným a horlivým režisérem se osvědčil def. uč. E. Mudrák.

Řídící učitel, vzdělavatel hasičského sboru – proslovil 2 přednášky, několik proslovů a seznamoval členy hasičského sboru s obsahem „Ochrany hasičské“.

SDRUŽENÍ RODIČŮ

V druhé polovině roku založeno v obci „rodičovské sdružení“ za účelem spolupráce rodičů s učiteli na poli výchovném. Ustavující schůze zúčastnilo se 21 matek a 8 otců. Do výboru zvoleni Argaláš Frant. předsedou, Rud. Merta, jednatelem, Emil Mudrák, pokladníkem, Josef Barbořík, Marie Škubníková a Antonie Kostecká. Sdružení pořádalo 6. prosince dětskou besídku s hrubým příjmem 482 Kč. Za tento obnos nakoupeny všem dětem školní potřeby, nejchudší děti podarovány obuví i šatstvením. Tovární T. Baťa ve Zlíně daroval k tomto účelu 50 Kč, z dřívější dětské besídky věnováno 150 Kč. Nejchudším dětem jsou dávány školní pomůcky zdarma.

UČITELSTVO

V učitelském sboru nenastalo změn.

RŮZNÉ

V lesích jeví se ustavičně následky mrazové pohromy z r. 1929. Vršky většiny stromů jsou suché a dřevo na jižní straně zpuchřelé. Nutno proto ustavičně káceti. V prosinci vyrobeno asi 10q hromady (obsah 2-3m³ bukového dřeva), jež prodávány po 50 Kč (losem) každému uchazeči. Zbylé hromady vydraženy až na 100 Kč.

NOVÉ DOMKY

V Hajnici postaveny dva nové domky: čís. 5, majitel Antonín Goňa a čís. 10 patřící Františku Koňovi. Kromě těchto jsou ještě 3 domky nedohotoveny.

AUTOBUS

Majitel autodopravy Kozáček z Bojkovic zavedl na zkoušku od 17. listopadu autobusové spojení Rokytnice-Hostětín. Jezdil 2x denně (zastávky – rozcestí u Šanova, Hostětín, Pitín) za 450 Kč. Provoz se však nevyplácel zvláště z Rokytnice a 4. prosince spojení zastaveno.

ZMĚNA NA Č. 45

Hostinec č. 45 převzal od 25.3. nový majitel Frant. Chatrný, četnický strážmistr ve výslužbě. Přistěhoval se z Hrušovan u Brna, kde měl rovněž hostinec. Pekařství v tomto domě jsou prosperující a obstojně a dařilo by se mu ještě lépe, kdyby získal ve větší míře Šanov a Jestřabí.

První nákladní auto v obci pořídil sobě Alois Pešek, řezník; skupuje dobytek a dováží hlavně do Mor. Ostravy.

CENY

Všeobecná hospodářská krize v republice, nezaměstnanost a hlavně pokles cen hospodářských plodin projeví se též v obci tím zřetelněji, že letošní úroda obilí a hlavně píce byla velmi slabá. Chovatelé dobytka byli nuceni z nedostatku píce odprodávat dobytek za ceny nepatrné od 2 – 4 Kč (i za 1 Kč) za živou váhu. Starší dobytek teprve nebyl placen – 260 -300 Kč – za starší krávu koupenou před 2 lety za 1800 Kč i draže. Za prasata placeno od 2 – 5 Kč za 1 Kg živé váhy. Řezníci prodávali však dlouho za 12 Kč, pak za 10 za 8 a poněkoli dnů i za 6 Kč za 1 Kg v drobném. Koncem roku ceny poněkud stouply na 8 Kč za hovězí a 10 Kč za vepřové za kg ve výseku u řezníka. Za živou váhu neplatilo se o mnoho více. V určité době sáhli někteří chovatelé k svépomoci: k domácímu výseku masa za cenu o 1 – 2 Kč nižší než u řezníka a získali mnohem víc než prodejem dobytčete řezníkovi. Tak byli řezníci donuceni snížit ceny ve výseku. Uzeniny, slanina a sádlo zlevnily nepatrně. Selata prodávána za 40 – 50 Kč v r. 1930, párek 400 Kč (na jaře). Obilí celkem se udrželo, rovněž cena mléka 160 Kč, máslo kleslo ze 20 Kč na 16 Kč. Ceny cukru (6,50) kávy, cikorky, mouky (3,- pšeničná, 2,60 žitná) zůstaly nezměněny, látky (textilie) klesly málo. Obuv – zvláště gumová – zásluhou čsl. Forda – T. Bati, velmi levná: přezůvky, pánské (galoše) 29 Kč, pro ženy 15 Kč!

Nezaměstnanost neprojevila se v obci zřetelněji. Tesaři a zedníci pracovali v létě jako jiné roky mimo domov, v zimě jsou doma. Domácí dělníci (domkaři a menší zemědělci našli zaměstnání při odvodňování jež v hlavních rysech skončeno začátkem prosince (podrobně v r. 1932).

OBECNÍ ÚČTY

Koncem r. 1931 předloženy bývalým starostou Fr. Janošikem obecní účty za r. 1929 k prozkoumání. Příjem činil 43 658 Kč, vydání 40 653 Kč, aktivních nedoplatků zůstalo 19 100 Kč (o 258 Kč více než r. 1928), peněžním ústavům dluží obec 21 507 Kč.

Současně předloženy účty za r. 1931. Příjmy v tomto roce činily 41 115 Kč, vydání 39 423 Kč, aktivních nedoplatků bylo 23 600 Kč, pasivních 4 282 Kč, dluh obce v záložně 19 168 Kč. Obec vlastní za 7312 Kč cenných papírů a má n vkladní knížce 8 905 Kč kmenového jmění.

ÚRODA

Ovoce mnoho, ježto květy nebyly poškozeny mrazem, obilí málo, sena málo, otavy žádné (stálé deště), zemáků hojnost.

POČASÍ

V prvé části roku do dubna chladno, květen, červen a polovina července velmi teplá, pak chladno a stálé deště až do října, sníh zůstal na vrších ležeti. Listopad bez srážek, druhá část chladná, mrazíky 30. listopadu -10°C . Prosinec chladný, první den -12°C , ve dne -4°C , pak o něco tepleji až 18.12. -14°C (-5), 19.12. -22°C (-6), což byla nejnižší teplota. Od 26. oteplení, deště a náledí až do konce měsíce.